

PRILOGA 1 – PRAVILA ZA OBLIKOVANJE IN UPORABO STANDARDIZIRANIH REFERENC PRI OPRAVLJANJU PLAČILNIH STORITEV

1. SPLOŠNO

- (1) S to prilogo se določa način oblikovanja in uporabe standardiziranih referenc pri opravljanju plačilnih storitev. Namen priloge je z uporabo standardiziranih referenc zagotavljati večjo točnost podatkov. S tem se zmanjšuje možnost nastanka napak in omogoča večjo avtomatizacijo v celotnem procesu obdelave plačilnih transakcij, od plačnika do končnega prejemnika plačil.
- (2) Uporaba standardiziranih referenc se priporoča pri izvrševanju domačih in čezmejnih plačilnih transakcij. S pravili SEPA se na območju SEPA uvaja uporaba reference po standardu ISO 11649:2009(E).
- (3) Referenca (v uporabi tudi kot: »sklic na številko«, »kreditna referenca« ali »strukturirana kreditna referenca«) se uporablja pri izvrševanju plačilnih transakcij kot enolična oznaka dokumenta ali dogodka. Sestavljena je iz števil in/ali črk skladno s to prilogo.
- (4) Referenco praviloma določi prejemnik plačila in jo sporoči plačniku (npr. izda račun, obračun, pošlje pogodbo, plačilni nalog). Namenjena je avtomatski prepoznavi plačil ter avtomatskemu usklajevanju evidenc oziroma postavk v postopku knjiženja prejetih plačil. S tem je omogočena poenostavitev postopkov povezanih s prejetimi plačili.
- (5) Referenca se, v postopku izvrševanja plačilnih transakcij pri ponudnikih plačilnih storitev, prenaša od plačnika do prejemnika plačila nespremenjena, in sicer tako kot jo je zapisal plačnik in predložil v izvršitev ponudniku plačilnih storitev.

2. REFERENCA SI

- (1) Z referenco SI se omogoča nadaljnja uporaba uveljavljenih modelov za sklic na številko odobritve in obremenitve v Republiki Sloveniji.

- (2) Struktura reference SI:

- na 1. in 2. mestu: konstanta SI
- na 3. in 4. mestu: številka modela
- od 5. do 26. mesta: vsebina modela, ki je sestavljena iz največ 22 znakov, od tega do 20 števil in največ dva vezaja

Primer vizualnega zapisa: SI05 19-1235-84503

Primer elektronskega zapisa: SI0519-1235-84503

3. PREGLED IN VSEBINA OSNOVNIH MODELOV ZA ZAPIS REFERENCE PLAČNIKA OZIROMA PREJEMNIKA PLAČILA TER POJASNILA ZA NJIHOVO UPORABO

3.1. Izbira številke modela in števila podatkov v vsebini modela

- (1) Pri oblikovanju in uporabi standardiziranih referenc se uporabljajo modeli, navedeni v naslednji razpredelnici:

Številka modela	Vsebina modela (razdelitev polja in pozicija kontrolnih števil v modelu)	Število sklopov (P)	
		Obvezno	Dovoljeno
00	P1 - P2 - P3	1	3
01	(P1 - P2 - P3) K	1	3
02	P1 - (P2) K - (P3) K	3	3
03	(P1) K - (P2) K - (P3) K	3	3
04	(P1) K - P2 - (P3) K	3	3
05	(P1) K - P2 - P3	1	3

06	P1 - (P2 - P3) K	2	3
07	P1 - (P2) K - P3	2	3
08	(P1 - P2) K - (P3) K	3	3
09	(P1 - P2) K - P3	1	3
10	(P1) K - (P2 - P3) K	2	3
11	(P1) K - (P2) K - P3	2	3
12	(P1) K	1	1
18	(P1) K - (P2) K - P3	2	3
19	(P1) K - (P2) K - P3	2	3
21	(P1) K - P2	2	2
28	(P1) K - (P2) K - P3	2	3
31	(P1) K - P2	2	2
38	(P1) K - (P2) K - P3	2	3
40	(P1) K - (P2) K - P3	2	3
41	(P1) K - (P2) K - P3	2	3
48	(P1) K - (P2) K - P3	2	3
49	(P1) K - (P2) K - P3	2	3
51	(P1) K - (P2) K - P3	2	3
55	(P1) K - P2 - P3	1	3
58	(P1) K - (P2) K - P3	2	3
99		0	0

- (2) Proračunski uporabnik sam oziroma v dogovoru z Upravo Republike Slovenije za javna plačila (v nadaljnjem besedilu: UJP), izbere številko modela in število podatkov v vsebini modela, ki jih bo uporabljal za številčno označevanje reference.
- (3) Številka modela je dvomestni podatek, ki ga proračunski uporabnik vpiše v polje referenca za predpono SI in tako določi način kontrole vsebine modela.
- (4) Vsebina modela je lahko izpisana z enim, dvema ali s tremi podatki ($P_1 - P_2 - P_3$). Podatki so ločeni z vezajem. Dolžina enega podatka je omejena na 12 številčnih znakov tako, da vsi trije podatki nimajo več kot 20 številčnih znakov, ne glede na število uporabljenih vezajev (eden ali dva).
- (5) Izjema je model 12, kjer je dolžina podatka (P1) 13 znakov, vključno s kontrolno številko.
- (6) Če je vsebina modela izkazana z enim podatkom velja, da je to podatek P1, če je izkazana z dvema podatkoma, sta to podatka P1 in P2. Podatka P2 in P3 se vpišeta brez vodilnih ničel.
- (7) Kontrolna številka podatka (kratica K v tabeli zgoraj) je zadnja številka v podatku ali v skupini podatkov in je njen sestavni del. Izračunana je po modulu 11.
- (8) Izbira številke modela je odvisna od odločitve proračunskega uporabnika, kateri podatki P1, P2 ali P3 v informaciji morajo biti pod računalniško kontrolo (P_n)K.
- (9) Model 00 se uporablja, ko podatki nimajo kontrolne številke, vendar morajo ustrezati splošnim kontrolam.
- (10) Model 01 se uporablja, ko imajo podatki skupno kontrolno številko.
- (11) Model 02 se uporablja, ko imata podatka P2 in P3 ločeno kontrolno številko. Podatek P1 nima kontrolne številke.

- (12) Model 03 se uporablja, ko imajo podatki P1, P2 in P3 ločeno kontrolno številko. Model 03 je namenjen tudi plačilom obveznih dajatev.
- (13) Model 04 se uporablja, ko imata podatka P1 in P3 ločeno kontrolno številko. Podatek P2 nima kontrolne številke.
- (14) Model 05 se uporablja, ko ima podatek P1 kontrolno številko. Podatka P2 in P3 nimata kontrolne številke.
- (15) Model 06 se uporablja, ko imata podatka P2 in P3 skupno kontrolno številko. Podatek P1 nima kontrolne številke.
- (16) Model 07 se uporablja, ko ima podatek P2 kontrolno številko. Podatki P1 in P3 nimata kontrolne številke.
- (17) Model 08 se uporablja, ko imata podatka P1 in P2 skupno kontrolno številko. Podatek P3 ima ločeno kontrolno številko.
- (18) Model 09 se uporablja, ko imata podatka P1 in P2 skupno kontrolno številko. Podatek P3 nima kontrolne številke.
- (19) Model 10 se uporablja, ko ima podatek P1 ločeno kontrolno številko. Podatka P2 in P3 imata skupno kontrolno številko.
- (20) Model 11 se uporablja, ko imata podatka P1 in P2 ločeni kontrolni številki. Podatek P3 nima kontrolne številke. Model 11 je namenjen tudi plačilom obveznih dajatev.
- (21) Model 12 se uporablja, ko ima podatek P1 kontrolno številko in je dolžina podatka P1 skupaj s kontrolno številko največ 13 znakov. Podatka P2 in P3 nista dovoljena.
- (22) Modeli 18, 19, 21, 28, 31, 38, 40, 41, 48, 49 in 51 so namenjeni plačilom, vračilom, uskladitvam in popravkom vseh prejemkov in izdatkov proračunov.
- (23) Model 55 se uporablja, ko proračunski uporabnik z enim plačilnim nalogom poravnava več različnih obveznosti pri istemu upniku. V tem primeru dolжник pošlje upniku seznam (specifikacijo) opravljenih plačil na način, ki sta se zanj dogovorila z upnikom.
- (24) Model 58 se uporablja za posle spremljanja upravljanja denarnih sredstev sistema enotnega zakladniškega računa.
- (25) Model 99 se uporablja brez podatkov P1, P2 in P3.

3.2. Izračun kontrole številke

- (1) Priporočeno je, da ponudniki plačilnih storitev preverjajo pravilnost izračuna kontrolne številke v referenci SI in na ta način preprečijo napake, ki lahko nastanejo pri vnosu podatkov.
- (2) V kolikor ponudnik plačilnih storitev plačnika pri kontrolnem izračunu kontrolne številke ugotovi, da je le ta napačna, plačilo izvrši do prejemnika plačila z nespremenjeno vsebino reference razen, če ni sklenjen drugačen dogovor s plačnikom.
- (3) Izračun kontrolne številke z uporabo modula 11 se opravi tako:
- posamezne številke v podatku za katerega se izračunava kontrolna številka, se pomnožijo s ponderjem; ponder se začne s številko 2 na desni strani in poveča za 1 proti levi strani podatka,
 - ponderji naraščajo od številke 2 do vključno 13, dolžina enega polja Pn je lahko največ 12 znakov:

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 – število znakov,

13 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 – ponderji,

- zmnožki števil in ponderjev se seštejejo, seštevek pa deli s številko 11,
- ostanek pri delitvi se odšteje od številke 11, dobljeni rezultat je kontrolna številka (K).

(4) Če je rezultat 10, je kontrolna številka 0 (nič).

(5) Številčnih podatkov, pri katerih je seštevek zmnožkov posameznih števil in ponderjev deljiv s številko 11, ostanek pri delitvi je 0 (rezultat = 11, kontrolna številka pa 0), se ne priporoča.

(6) Primeri izračuna kontrolne številke:

a)	podatek	1	0	2	6	7	4
	ponder	7	6	5	4	3	2
	seštevek zmnožkov	7 +	0 +	10 +	24 +	21 +	8 =70
	delitev seštevka z 11	70 :	11	= 6	(ostanek 4)		
	kontrolna številka	11 –	4	= 7	(kontr. št. = 7)		
	podatek s kontrolno številko	1	0	2	6	7	4 7
b)	podatek	1	4				
	ponder	3	2				
	seštevek zmnožkov	3 +	8	= 11			
	delitev seštevka z 11	11 :	11	= 1	(ostanek 0)		
	kontrolna številka	11 –	0	= 11	(kontr. št. = 0)		
	podatek s kontrolno številko	1	4	0			
c)	podatek	5	4				
	ponder	3	2				
	seštevek zmnožkov	15 +	8	= 23			
	delitev seštevka z 11	23 :	11	= 2	(ostanek 1)		
	kontrolna številka	11 –	1	= 10	(kontr. št. 0)		
	podatek s kontrolno številko	5	4	0			

(7) Kontrolna številka je enomestna. Vpiše se kot zadnja številka v podatku, za katerega se izračunava in je sestavni del tega podatka.

3.3. REFERENCA RF

(1) Referenca RF se uvaja s shemami SEPA za kreditna in debetna plačila po standardu ISO 11649:2009(E). Ponudniki plačilnih storitev bodo pri izvajanju plačilnih transakcij upoštevali pravila za kontrolo izračuna kontrolnih števil. Referenca RF omogoča uporabo števil ter malih in velikih črk, večjo kontrolo in s tem večjo točnost podatkov ter uporabo v celotnem SEPA območju, zato je njena uporaba priporočljiva.

(2) Referenca RF je bila uvedena s ciljem čezmejnega poenotenja uporabe referenc v SEPA območju.

(3) Struktura reference RF:

- na 1. in 2. mestu: konstanta RF,
- na 3. in 4. mestu: kontrolna številka, izračunana po modulu MOD 97-10, ki je definiran v standardu ISO/IEC 7064 (v nadaljnjem besedilu: MOD 97-10),
- od 5. do 25. mesta: zaporedje dovoljenih znakov*, ki določajo nek dokument (npr. faktura, pogodba ipd.); vezaji, presledki in drugi posebni znaki niso dovoljeni.

*Dovoljeni znaki: številke od nič do devet; male in velike črke od A do Z po kodni tabeli UTF-8, z naborom znakov v latinici.

Primera vizualnega zapisa: RF71 2348 231
RF45 SBO2 010

Vizualno se referenca zapiše v sklopih po štiri znake (številke in/ali črke). Posamezen sklop štirih znakov je med seboj ločen s presledkom, zaradi lažjega branja in zapisa pri vnosu podatkov. Zadnji sklop znakov lahko vsebuje tudi manj kot štiri znake.

Primera elektronskega zapisa: RF712348231
RF45SBO2010

V elektronski obliki se vsi znaki reference pišejo skupaj brez medsebojnih presledkov.

Konverzija velikih in malih črk v številke

Konverzija velikih in malih črk v številke se uporablja za izračun kontrolne številke.

Konverzija se izvrši na naslednji način, kot opisuje konverzijska tabela spodaj:

A	F	K	P	U
0010	0015	0020	0025	0030
B	G	L	Q	V
0011	0016	0021	0026	0031
C	0012	H M	R	W
0017		0022	0027	0032
D	0013	I N	S	X
0018		0023	0028	0033
E	J	O	T	Y
0014	0019	0024	0029	0034
Z				
0035				

Generiranje in izračun kontrolne številke

Generiranje kontrolne številke poteka v treh korakih:

1. Nizu znakov od 5. do 25. mesta dodamo na desni strani RF00.
2. Črke pretvorimo v številke (skladno s konverzijsko tabelo).
3. Naredimo izračun kontrolne številke po modulu MOD 97-10.

Primera generiranja in izračuna kontrolne številke za referenco RF sta opisana spodaj:

1. a.) Za primer izračuna vzamemo referenco 2348231 (primer je povzet po standardu ISO 11649:2009(E)):
 1. Zbrišemo vse nedovoljene znake.
 2. Na desno stran reference dodamo »RF00«;
primer: število postane 2348231RF00.
 3. Pretvorimo črki »RF« v številko »2715« (skladno s konverzijsko tabelo);
primer: število postane 2348231271500.
 4. Izračunamo po modulu MOD 97-10;
primer: pri deljenju števila 2348231271500 s 97 je ostanek 27.
 5. Ostanek odštejemo od 98, in če je rezultat manjši od 10, vstavimo vodilno ničlo; primer:
 $98 - 27 = 71$.
 6. Rezultat izračuna: RF712348231 (elektronski zapis) ali RF71 2348 231 (vizualni zapis).

b.) Za primer izračuna vzamemo referenco SBO2010:

1. Zbrišemo vse nedovoljene znake.
2. Na desno stran reference dodamo »RF00«;
primer: referenca postane SBO2010RF00.
3. Pretvorimo črki »RF« v številko »2715« ter črke »SBO« v številko »281124« (skladno s konverzijsko tabelo);
primer: referenca postane število 2811242010271500.
4. Izračunamo po modulu MOD 97-10;
primer: pri deljenju števila 2811242010271500 s 97 je ostanek 53.
5. Ostanek odštejemo od 98, in če je rezultat manjši od 10, vstavimo vodilno ničlo; primer:
 $98 - 53 = 45$.
6. Rezultat izračuna: RF45SBO2010.

Kontrola pravilnosti izračuna kontrolne številke

Priporočeno je, da ponudniki plačilnih storitev preverjajo pravilnost izračuna kontrolne številke v referenci RF in na ta način preprečijo napake, ki lahko nastanejo pri vnosu podatkov.

V kolikor ponudnik plačilnih storitev plačnika pri kontrolnem izračunu kontrolne številke ugotovi, da je le ta napačna, plačilo izvrši do prejemnika plačila z nespremenjeno vsebino reference, če ni sklenjen drugačen dogovor s plačnikom.

Način kontrole pravilnosti izračuna kontrolne številke:

1. Prve štiri znake reference premaknemo v desno, na konec reference.
2. Pretvorimo črki »RF« v številko 2715 in morebitne ostale črke v številke (skladno s konverzijsko tabelo).
3. Naredimo izračun po modulu MOD 97-10.

V kolikor je ostanek enak 1, je kontrola pravilna in referenca RF veljavna.

Shematski prikaz:

RF CC XXYYZZ □ XXYYZZ RFCC □ XXYYZZ 2715CC □ X (izračun po MOD 97-10)

Vrednost X = 1 pomeni, da je RF veljavna

< > 1 pomeni, da je RF napačna

Primer kontrole pravilnosti izračuna kontrolne številke za referenco RF712348231:

1. Prve štiri znake reference RF712348231 premaknemo v desno in dobimo zapis 2348231RF71.
2. Pretvorimo črki »RF« v številko 2715 in dobimo 2348231271571.
3. Izračunamo po modulu MOD 97-10 (število delimo s 97) in dobimo ostanek 1. Pomeni, da je referenca RF veljavna.

Primer kontrole pravilnosti izračuna kontrolne številke za referenco RF45SBO2010:

1. Prve štiri znake reference RF45SBO2010 premaknemo v desno in dobimo zapis SBO2010RF45.
2. Pretvorimo črki »RF« v številko 2715, črke »SBO« v 281124 in dobimo 2811242010271545.
3. Izračunamo po modulu MOD 97-10 (število delimo s 97) in dobimo ostanek 1. Pomeni, da je referenca RF veljavna.